

N:o 4.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 April 1882, kl. 12 midd.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t för åstadkommande af obligatorisk veterinärundersökning för all boskap, som ur riket föres.

Uti en inom Första Kammaran väckt och till Utskottet hänvisad motion (N:o 38) har Friherre C. H. Cederström fäst uppmärksamheten på, huru den rättighet Sverige tillsammans med ett fåtal andra länder eger att till Storbritannien utföra lefvande boskap vore af den största betydelse såväl för landets jordbrukare i första hand som för landbrukets utveckling i en sund rigtning; och har motionären, dels för att betrygga denna rättighet, dels för att, om möjligt, få det i Danmark utfärdade förbudet mot införsel af svensk boskap upphäfdt, föreslagit att Riksdagen skulle i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om en författnings utfärdande, som, i likhet med hvad i Danmark eger rum, föreskrefve obligatorisk veterinärbesigtning af all för export afsedd boskap; varande i motionen intaget ett förslag till författning, som i svensk öfversättning återgifver de i Danmark gällande föreskrifter i ämnet, till hvilket förslag Utskottet får hänvisa.

Utskottet har, vid pröfningen af denna motion, ansett sig först böra återkalla i minnet, hurusom storbritanniska regeringen ansåg sig böra genom en särskild lag »The contagious Diseases (Animals) Act of 1878» stadga: »att all främmande boskap, som efter den 1 Januari 1879 till Storbritannien infördes, vore underkastad nedslagning i ankomst-

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 4 Häft.

hamnen, såframt ej särskildt undantag från detta åliggande blifvit det land beviljadt, från hvilket boskapen anländt.»

På samma gång innehållet af denna Act delgafs Sverige, meddelas äfven att de regeringar, som önskade utverka ett dylikt undantag för boskap från deras hemland, borde derom göra framställning före den 1 November 1878, beledsagade af uppgifter: 1:o om inom landet gällande lagar och förordningar rörande införsel af kreatur samt 2:o om de åtgärder, som voro inom landet anbefalda till förhindrande af smittosamma kreaturssjukdomars spridande.

Kongl. Maj:ts beskickning i London framhöll derjemte såsom synnerligen önskvärdt, att derutöfver liknande föreskrifter måtte i Sverige införas, som redan voro i Danmark gällande rörande obligatorisk besigtning genom veterinärläkare af alla kreatur, innan deras exporterande till Storbritannien tillätes.

De författningar, som, på grund häraf, delgäfvos storbritanniska regeringen, voro Kongl. kungörelsen den 30 Maj 1873 angående försigtighetsmått mot införande i riket af smittosamma husdjurssjukdomar, Kongl. förordningen den 19 April och 21 Maj 1875 angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren och Kongl. Sundhetskollégii kungörelse den 13 Mars 1876, hvarjemte föreskrefs, att de angående sundhetstillståndet bland husdjuren inom riket periodiskt utkommande berättelser, som kunde finnas för ändamålet erforderliga, skulle delgifvas storbritanniska regeringen.

Sedan Utskottet sålunda redogjort för de åtgärder, som från svensk sida vidtagits med anledning af nyssberörda i Storbritannien utfärdade lag, anser Utskottet sig böra omnämna, att flere framställningar i den nu väckta motionens syfte tid efter annan blifvit hos Kongl. Maj:t gjorda. Redan den 13 Juni 1878 framhölls af styrelsen för sydsvenska ångbåtsaktiebolaget och den 25 Juni 1879 af Kristianstads läns hushållningssällskap, huru nödvändigt det vore för Sverige att, i likhet med hvad i Danmark och Tyskland egde rum, genom obligatorisk veterinärbesigtning af all för export afsedd boskap trygga för sig den rätt till export på Storbritannien af levande boskap, som blott beviljats 4 länder utom Sverige, och hvilken förmån vore af en synnerligen stor betydelse för en af landets största näringsgrenar.

Vid 1880 års riksdag återkom samma fråga i form af en inom Första Kammaren under N:o 26 väckt motion, hvilken dock hufvudsakligen afsåg att genom skärpta bestämmelser vid importen af kreatur bereda stadga åt vår export. Det var dock först sedan Danmark i Mars

1881 vidtagit den åtgärden att förbjuda svensk boskaps införande till Danmark och de derefter af danska veterinärer gjorda påståenden att svensk boskap ingalunda vore fri från sjukdomar till och med af sådan beskaffenhet som den elakartade lungsjukan tidt och ofta upprepats, som allvarsamma farhågor för vår export på England mer och mer högljudt började uttalas. Sålunda väcktes 1881 inom Andra Kammaren en motion, N:o 139, i samma riktning som den nu af Utskottet behandlade. Såväl i motionen som vid dess behandling i Utskottet och Kammaren framhöllos de stora vådor för vår export på Storbritannien, som nu senast uppstått till följd af den åtgärd, vårt grannland ansett sig böra vidtaga att alldeles förbjuda införsel af svensk boskap, en åtgärd, som icke ifrågakommer utan mot af kreaturssjukdomar smittade länder, och att enda sättet att undgå de vådliga verkningarne häraf vore att genom obligatorisk veterinärbesigtning af all boskap, som utfördes, undanrödja hvarje skymt till misstanke, det icke den svenska boskapen vore fullt frisk. Emellertid ansåg Kammaren, sedan Statsrådet och Chefen för Civildepartementet förklarar dels att han vore betänkt föreslå Kongl. Maj:t vidtagandet af strängare åtgärder för vinnande af det önskvärda målet, dels att en konferens just då var samlad i Köpenhamn för att bland annat föreslå de åtgärder, hvilka inom de båda länderna borde vidtagas för att förekomma sjukdomens spridande och återuppträdande, motionen icke till någon Riksdagens åtgärd böra föranleda.

Det dröjde likväl icke längre än till den 18 Maj 1881, förrän såväl Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län som Malmöhus läns hushållningssällskap till Kongl. Maj:t inkom med en framställning i samma riktning, hvilken framställning sedermera den 26 November 1881 förnyades af Malmöhus läns hushållningssällskap, då biträdt, så vidt till Utskottets kunskap kommit, af hushållningssällskapen i Kronobergs, Jönköpings, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Skaraborgs län.

Utskottet har ansett sig, så fullständigt som här skett, böra redogöra för hvad som i öfverensstämmelse med den nu väckta motionen blifvit från flere delar af landet framhållet såsom synnerligen maktpåliggande, och kan icke dölja för sig att anledningar förefinnas till den farhåga för vår export af lefvande kreatur, som så allmänt uttalats.

Det är obestriddt att, fastän vårt land icke af andra länder än Danmark i närvarande stund anses smittadt af någon elakartad kreaturssjukdom, den faran ligger oss ganska nära, att vid ett eller annat fall af större eller mindre sjukdomssymptom bland den exporterade boskapen vår export på Storbritannien äfven kan äfventyras, synnerligast som man redan nu, vid det allmänt kända förhållandet att icke hos

oss, likasom i Danmark, obligatorisk veterinärbesigtning är föreskrifven, betraktar de svenska kreaturen som misstänkta för sjukdomar af hvarjehanda slag, i följd hvaraf de vida strängare behandlas än danska djur, ett förhållande, som ofta vållar icke obetydliga förluster för den svenska kreatursexportören.

Hvad kreatursexporten till Danmark särskildt angår, är det Utskottet icke obekant, att de danska veterinärerna i allmänhet hysa en bestämd öfvertygelse om det berättigade i det nu i Danmark gällande importförbudet för svensk boskap, men att å andra sidan icke få bland veterinärerna sjelfva och en betydlig del af de danska kreaturshandlarne starkt klandra danska regeringens importförbud mot Sverige, och skulle, enligt Utskottets öfvertygelse, en författning i motionens syfte, om icke omedelbart föranleda importförbudets upphäfvande, dock mer och mer öka deras antal, som inom Danmark sträfva för detta måls vinnande.

Utskottet anser sig slutligen böra upplysa, att ingen nämnvärd export af lefvande kreatur eger rum från andra städer än Ystad, Malmö, Landskrona, Helsingborg, Halmstad, Göteborg och Uddevalla, hvadan, om obligatorisk veterinärbesigtning af all till export afsedd boskap skulle föreskrifvas, härutinnan ligger en fördel af icke oväsentlig praktisk betydelse.

Då emellertid de från hushållningssällskapen här ofvan sist omnämnda framställningarne ännu äro på Kongl. Maj:ts pröfning beroende, och Utskottet hyser den tillförsigt att denna för en stor del af landet så viktiga fråga kommer att på denna väg, utan en från Riksdagen utgången särskild skrifvelse i ämnet, ordnas på ett för vår kreatursexport betryggande sätt, får Utskottet vid sådant förhållande hemställa,

att Friherre Cederströms motion icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 April 1882.

På Utskottets vägnar:

C. HAMMARHJELM.